ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1946

Vyhlásené: 19.12.1946 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

227.

Zákon

ze dne 21. listopadu 1946

o některých opatřeních v občanských věcech právních.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první.
Úprava promlčení a jiného zániku některých nároků.

§ 1.

(1) Uplatní-li se nárok, který se promlčel před 1. lednem 1946, soudně do jednoho roku ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, nepřihlédne soud k námitce promlčení, nebyl-li nárok uplatněn včas z důvodu tlaku okupace anebo národní, rasové nebo politické persekuce, zejména proto, že věřitel nebo dlužník byl pro některý z těchto důvodů nepřítomen anebo zbaven osobní svobody nebo práva nakládati se svým majetkem. Stejně platí o nárocích, které se promlčely po 1. lednu 1946, jestliže překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po uplynutí promlčecí doby.

(2) V případech, kdy překážky, které bránily včasnému uplatnění nároku, pominuly teprve po dni, kdy tento zákon nabude účinnosti, počítá se roční lhůta stanovená v odstavci 1 teprve ode dne, kdy ony překážky pominuly.

(3) Ustanovení odstavce 1 platí přiměřeně o ztrátě nároku nastalé uplynutím jiných lhůt, které jsou zákonem nebo právním jednáním stanoveny pro nastoupení pořadu práva nebo pro jiné uplatnění práv v soudním řízení, s výjimkou lhůt tohoto druhu, určených v § 28, odst. 1, větě druhé a v § 29, odst. 2, větě druhé zákona ze dne 3. července 1934, č. 145 Sb., o pojistné smlouvě.

(4) Uplatnění nároku není na překážku pravomocné rozhodnutí, že nárok zanikl proto, že nebyl včas uplatněn.

Část druhá.
Soudní úprava splácení závazků.

§ 2.

a) Ve sporu;

(1) Ve sporu o zaplacení peněžité pohledávky, která vznikla před 1. listopadem 1945, stanoví soud na návrh žalovaného v rozsudku lhůtu k plnění delší než zákonnou, není-li dlužník beze své viny s to splnit závazek a lze-li na věřiteli spravedlivě žádati, aby snášel odklad plnění. Za stejných podmínek může soud povolit splácení pohledávky ve splátkách, jejichž výši a dobu

splatnosti stanoví, a to i tak, že se při prodlení s některou splátkou stanou všechny zbývající splátky ihned splatnými.

(2) Žalovaný může návrh podle odstavce 1 učinit ústně do protokolu nebo písemně, a to nejpozději před skončením jednání v první stolici. V návrhu musí se stručně vylíčit skutkové okolnosti rozhodné pro povolení delší lhůty nebo splátek a uvésti průvodní prostředky.

(3) Před rozhodnutím o návrhu vyslechne soud žalobce.

(4) Lhůtu nebo splátky lze povolit pro celý závazek nebo jen pro jeho část.

(5) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu na stanovení lhůty nebo splátek není opravný prostředek. Změní-li se však podstatně poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavce 1, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

§ 3.

b) před sporem.

(1) Dlužník peněžité pohledávky, která vznikla před 1. listopadem 1945, může u okresního soudu, v jehož obvodu má věřitel své bydliště nebo závod, z jehož provozu pohledávka vznikla, uznávaje současně pohledávku, navrhnouti, aby soud stanovil přiměřenou lhůtu ke splnění závazku anebo povolil splácení pohledávky ve splátkách a stanovil jejich výši a dobu splatnosti. Nemá-li věřitel bydliště nebo závod na území Československé republiky, je pro návrh příslušný soud dlužníkova bydliště (závodu). Návrh je nepřípustný, je-li závazek dlužníkův určen exekučním titulem.

(2) Byl-li proti dlužníku vydán platební rozkaz v řízení upomínacím, může dlužník ve lhůtě k odporu, nepodává-li odpor, navrhnouti u soudu, který platební rozkaz vydal, aby byla stanovena lhůta nebo splátky podle § 2, odst. 1.

(3) Návrh podle odstavce 1 nebo 2 lze učinit ústně do protokolu nebo písemně. Navrhovatel musí stručně vylíčit skutkové okolnosti rozhodné pro povolení lhůty nebo splátek a uvésti průvodní prostředky.

(4) Před rozhodnutím o návrhu vyslechne soud věřitele; rozhodnutí se stane usnesením. Soud návrhu vyhoví, není-li dlužník beze své viny s to závazek splnit a lze-li na věřiteli spravedlivě žádati, aby snášel odklad plnění. Vyhoví-li soud návrhu, vysloví povinnost dlužníka zaplatit uznanou pohledávku ve lhůtě, kterou stanoví, nebo místo lhůty stanovené v platebním rozkaze stanoví novou lhůtu k plnění, anebo určí výši splátek a dobu jejich splatnosti, a to i tak, že se při prodlení s některou splátkou stanou všechny zbývající splátky ihned splatnými. Lhůtu nebo splátky lze povolit pro celý závazek nebo jen pro jeho část.

(5) Náklady výslechu je dlužník povinen nahraditi věřiteli; to neplatí, jestliže věřitel nevyhověl zřejmě odůvodněné žádosti dlužníkově o povolení lhůty nebo splátek, podané mimosoudně.

(6) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu na stanovení lhůty nebo splátek není opravný prostředek. Změní-li se však podstatně poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavce 4, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

(7) Pro řízení o návrhu podle odstavce 1 platí s výhradou ustanovení odstavců 5 a 6 předpisy zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 Sb., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Část třetí.
Odklad exekučních úkonů.

§ 4.

(1) Na návrh povinného odloží exekuční soud zcela nebo zčásti exekuční úkony jakéhokoliv druhu na dobu, kterou určí, je-li odkladu naléhavě třeba v zájmu dlužníka, který beze své viny není s to závazek splnit, a lze-li na věřiteli spravedlivě žádat, aby vymáhání nároku bylo zcela nebo zčásti odloženo.

(2) Návrh na odklad nemá odkladný účinek, soud však může návrhu tento účinek přiznati, má-li za to, že bude návrhu pravděpodobně vyhověno.

(3) Povoluje odklad exekučních úkonů může soud, je-li to poměry odůvodněno, uložiti dlužníku určité splátky, jejichž výši a dobu splatnosti stanoví. Odklad podle odstavce 1 je nepřípustný, byla-li již povolena platební lhůta podle §§ 2 nebo 3.

(4) Změní-li se podstatně poměry, které byly rozhodné pro úpravu podle odstavců 1 a 3, může soud na návrh rozhodnutí změnit nebo zrušit.

(5) Doba odkladu exekuce se nevčítá do lhůt, jejichž uplynutí je podle zákona pro věřitele spojeno s právní újmou.

§ 5.

(1) Odklad exekuce nuceným vyklizením místností může býti podle § 4 povolen pouze na celkovou dobu nejvýše

1. půl roku, jde-li o byt v domě, který je v den účinnosti tohoto zákona ve vlastnictví státu nebo země nebo kterého stát nebo země později nabudou, a jde-li o nájemníka, který není veřejným zaměstnancem v činné službě, nebo
2. jednoho měsíce, jde-li
   a) o místnosti určené pravidelně pro ubytování zaměstnanců podniku průmyslového, živnostenského nebo zemědělského, není-li ten, kdo má býti vyklizen, v podniku zaměstnán a je-li bytu nutně třeba pro ubytování zaměstnance tohoto podniku,
   b) o podnájemníka, ačli zcela nebo převážně místnosti nezařídil nebo nevede v místnostech se svou rodinou samostatné hospodářství nebo domácnost.

(2) Lhůta pro odklad se počítá ode dne podání návrhu na povolení exekuce.

§ 6.

Povolí-li soud odklad exekučního vyklizení místností, bude povinný po dobu odkladu platiti za užívání místností náhradu ve výši dosavadního nájemného, a neplatil-li dosud nájemné, náhradu, kterou určí soud, vyslechna strany. Náhrada je splatná ve lhůtách, v kterých se dosud platilo nájemné, a neplatilo-li se dosud nájemné, ve lhůtách, v kterých se nájemné podle platných předpisů nebo podle místních zvyklostí platí z místností stejného druhu. Ustanovení o zajištění nájemného zákonným zástavním právem na movitostech nájemníkových platí obdobně o zajištění této náhrady na věcech povinného.

§ 7.

(1) Při exekuci nuceným vyklizením bytu je odklad podle § 4 nepřípustný:

1. byl-li povinný odsouzen podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 16 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech, nebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 19. června 1945, č. 17 Sb., o Národním soudu, anebo podle dekretu presidenta republiky ze dne 27. října 1945, č. 138 Sb., o trestání některých provinění proti národní cti, na Slovensku podle nařízení Slovenské národní rady ze dne 15. května 1945, č. 33 Sb. n. SNR, o potrestání fašistických zločinců, okupantů, zrádců a kolaborantů a o zřízení lidového soudnictví, ve znění předpisů je měnících a doplňujících; toto obmezení neplatí, uplynula-li od odsouzení pro zločin, na Slovensku pro trestné činy podle §§ 1 až 4 nař. č. 33/1945 Sb. n. SNR doba pěti let, jinak doba tří let;
2. byl-li povinný nebo člen jeho domácnosti odsouzen pro trestný čin, který se stíhá z úřední moci, spáchaný na pronajimateli nebo na členu jeho domácnosti v domě bydlícím nebo pro trestný čin proti bezpečnosti cti, spáchaný na těchto osobách zlým nakládáním, nebo pro trestný čin proti cizímu majetku, spáchaný na obyvatelích domu, ačli nebyl pronajimatel nebo člen jeho domácnosti odsouzen pro některý z uvedených trestných činů, spáchaný na povinném nebo členu jeho domácnosti;
3. byl-li povinný vypovězen z území republiky Československé nebo vyhoštěn z obce;
4. má-li povinný jiný a dostatečný byt v obci a nepotřebuje-li bytu pro výkon nebo při výkonu svého povolání anebo nebydlí-li v bytě trvale, protože má přiměřený byt jinde;
5. poškozují-li povinný, členové jeho domácnosti nebo osoby, které povinný přijal do bytu nebo do svých služeb, předmět nájmu, porušují-li opětovně hrubě pořádek v domě (v případech podnájmu také pořádek v bytě) nebo způsobují-li svým chováním v domě (v případech podnájmu také v bytě) oprávněné pohoršení a nezjednal-li povinný, byv k tomu vyzván, možnou nápravu;
6. dal-li povinný proti smluvnímu zákazu nebo bez svolení vlastníka domu do podnájmu celý byt nebo sice jen část bytu, ale sám bydlí trvale jinde, nebo užívá-li bytu bez svolení potřebného podle zákona k jinému účelu než k obývání;
7. prokáže-li pronajimatel pravomocné úřední povolení k užitečnější stavbě, kterou nelze provésti bez vyklizení najatých místností;
8. byl-li domovnický poměr nebo služební poměr zaměstnance požívajícího služebního bytu zrušen bez výpovědi z viny domovníka nebo zaměstnance.

(2) Bylo-li dáno svolení k výpovědi z některého z důvodů uvedených v odstavci 1, č. 3 až 7, je návrh na odklad bez dalšího řízení zamítnouti.

(3) Vyskytne-li se některý z důvodů uvedených v odstavci 1, č. 1 až 7 po povolení odkladu exekuce, zruší soud na návrh vymáhajícího věřitele usnesení o odkladu exekuce.

(4) Ustanovení odstavce 1, č. 1 až 7 a odstavce 2 a 3 platí přiměřeně také o vyklizení jiných místností.

§ 8.

(1) Nemá-li ten, kdo byl z dosavadních místností vystěhován, kam by složil svoje věci, je povinna obec, v které k vystěhování dojde, neprodleně řádně uložiti vyklizené věci potud, než jimi oprávněný naloží jinak. Povinnost tato se končí uplynutím jednoho roku ode dne, kdy vyklizené věci byly obcí převzaty do úschovy.

(2) Aby obec mohla učiniti včas přiměřená opatření, budiž jí dána zpráva o zamýšleném vyklizení, jakmile bylo povoleno, nejpozději dva dny před výkonem.

(3) Nepřevezme-li vlastník věci u obce uložené do roka ode dne, kdy byly uloženy, nařídí soud na návrh obce jich prodej podle ustanovení exekučního řádu (zákona) o prodeji věcí z nemovitosti vyklizených.

§ 9

Proti rozhodnutí soudu druhé stolice, vydanému podle ustanovení §§ 4 až 7, není opravný prostředek.

Část čtvrtá.
Odklad rozhodnutí o prohlášení konkursu.

§ 10.

(1) Konkursní soud může na návrh dlužníkův odložiti rozhodnutí o návrhu věřitele na prohlášení konkursu (§ 69 konk. ř.) na dobu, kterou určí, jsou-li splněny podmínky § 4, odst. 1.

(2) Návrh na odložení konkursu buď učiněn zpravidla při výslechu dlužníka podle § 69, odst. 2 konk. ř., nejpozději však do té doby, než konkursní soud učiní usnesení o návrhu na prohlášení konkursu.

(3) Proti rozhodnutí soudu druhé stolice o návrhu podle odstavce 1 není opravný prostředek.

Část pátá.
Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 11.

Odklad exekuce nuceným vyklizením místností, povolený přede dnem, kdy tento zákon nabude účinnosti, se zachovává. Věřitel může však navrhnouti, aby odklad byl zrušen, je-li nepřípustný podle ustanovení § 7, nebo aby byl omezen, pokud přesahuje v případě § 5, odst. 1, č. 1 dobu půl roku, a v případě č. 2 dobu jednoho měsíce ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti. Skončí-li dříve povolený odklad exekučního vyklizení místností v případě, který třeba posuzovat podle ustanovení § 5, odst. 1, č. 1, před uplynutím půl roku ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, je další odklad přípustný jen do dne, kdy tento půl roku uplyne.

§ 12.

Zrušuje se zákon ze dne 28. března 1928, č. 45 Sb., o odkladu exekučního vyklizení místností, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících.

§ 13.

Zrušuje se používatelnost:

1. vládního nařízení ze dne 14. prosince 1939, č. 44 Sb. z roku 1940, jímž se vydávají zvláštní ustanovení o řízení před soudy Protektorátu Čechy a Morava a dočasně se mění některá ustanovení občanského práva;
2. vládního nařízení ze dne 30. dubna 1941, č. 230 Sb., o odkladu exekučního vyklizení naturálních bytů v podnicích branného hospodářství a v zemědělských podnicích.

§ 14.

Tento zákon nabýva účinnosti patnáctého dne po vyhlášení; provede jej ministr spravedlnosti v dohodě s ministrem vnitra.

Dr. Beneš v. r.

Gottwald v. r.

Dr. Drtina v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.